

Motion till riksdagen 2008/09:C258

av **Birgitta Eriksson m.fl. (s)**

Allmännyttan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om allmännyttan.

Motivering

De allmännyttiga bostäderna är mycket viktiga för att alla medborgare ska garanteras en god bostad till en rimlig kostnad. Under flera generationer har ett bostadsbestånd byggts upp som kan erbjuda goda och attraktiva bostäder för breda grupper, oavsett inkomst och bakgrund. De allmännyttiga bostadsföretagen är ett viktigt instrument för genomförande av en socialt inriktad bostadspolitik. Därmed utgör de också en väsentlig förutsättning för den allmänna välfärdspolitiken. Vi står emellertid nu inför en situation där den svenska modellen är ifrågasatt och allmännyttans roll på bostadsmarknaden riskerar att bli starkt begränsad.

Sedan riksdagen på förslag av den borgerliga regeringen 1 juli 2007 år tog bort kravet på en tillståndsprövning av försäljningar från allmännyttans bostadsbestånd pågår i flera kommuner en omfattande utförsäljning. Det är bostäderna i de attraktivaste områdena som säljs först. För exempelvis Stockholms del dominerar försäljningarna i innerstaden och närförorterna totalt. Följden blir att hyresbostäderna försvinner från dessa områden, och risken är därmed uppenbar för en ökad social, etnisk och ekonomisk segregation på bostadsmarknaden. Utöver den omfattande omvandlingen av allmännyttiga hyreslägenheter till bostadsrätter pågår i vissa kommuner även en utförsäljning av stora bostadsbestånd till privata fastighetsägare. Den totalt sett minskade andelen allmännyttiga hyresrätter leder också till att de nytillkommande på bostadsmarknaden, bl.a. ungdomar, studenter och invandrare, kommer att få ökade svårigheter att få en första bostad.

Fel! Okänt namn på

Kommunerna behöver de allmännyttiga bostadsföretagen som ett fortsatt viktigt verktyg för att kunna uppfylla krav i en skärpt bostadsförsörjningslag. För detta syfte behöver de allmännyttiga bostadsföretagens roll definieras tydligare än vad som gäller idag bland annat i förhållande till EG:s regelverk. Såväl Sveriges Kommuner och Landsting som Hyresgästföreningen har presenterat olika former av alternativ för allmännyttans verksamhet med beaktande av EG-rättens krav.

En del kommuner ålägger genom ägardirektiv sina bostadsbolag stora avkastningskrav eller beslutar om orimliga borgensavgifter, överlåter bostadsföretag till ett annat kommunalt bolag eller utökar aktiekapitalet. Syftet med dessa åtgärder är att tillförsäkra kommunerna högre utdelning. På det viset utnyttjar en del kommuner sina allmännyttiga bostadsföretag på ett sätt som inte var tänkt när allmännyttan infördes. Tanken är att det kommunala bolaget ska kunna reinvestera, bedriva nyproduktion och ge viss utdelning till ägaren. Däremot inte överföra kapital till kommunen för att finansiera annan kommunal verksamhet. Hyresgästerna finansierar härigenom kommunal verksamhet dels genom kommunalskatten, dels genom hyran, vilket innebär att hyresgästerna särbeskattas i förhållande till övriga upplåtelseformer. Åtgärder måste vidtas så att eventuella överskott stannar i allmännyttan, vilket är ett huvudsyfte med allmännyttans självkostnadsprincip.

Det ursprungliga syftet med Utredningen om allmännyttans villkor (SOU 2008:38) var just att stärka de allmännyttiga bostadsföretagen och bringa klarhet i vissa frågor om förvaltningen av dessa företag.

Stockholm den 25 september 2008

Birgitta Eriksson (s)

Kenneth G Forslund (s)

Catharina Bråkenhielm (s)

Jan-Olof Larsson (s)